అల్లుడొస్తున్నాడు జాగ్రత్త!

చంద్రశేఖర అజాద్

గూటిలో రెక్కలు ముడుచుకొని పడుకున్న తల్లికోడి ఎందుకో భయం భయంగా చూస్తోంది.

ప్రళయమేదో రాబోతున్నట్లుంది. సిక్త్స్ సెన్స్ ఏదో జరగనుందని హెచ్చరికలు పంపుతోంది. ఒక్కసారి లేచి నిలబడి చుట్టూ చూసుకుంది. విశాలమైన ఆ గూటిలో త్వర త్వరగా తాను విస్తరింప చేసిన తన వంశాన్ని చూసింది. మనస్సు ఓ క్షణం ఆనందంతో పులకరించి పోయింది.

తన యజమాని చాలా మంచివాడు. ఇప్పటివరకూ తాము పెట్టే గ్రుడ్లు మాత్రమే తింటూ, అమ్ముకుంటూ వస్తున్నాడు. కొన్ని గ్రుడ్లను పొదిగించి తిరిగి పిల్లల్ని చేస్తున్నాడు. అందులో కొన్ని పందెం కోళ్ళుగా ఎదిగాయికూడాను. అవి పందాల్లో గెలిచాయి.

అంతమాత్రంచేత యజమానికి కోడికూరంటే ఇష్టం లేదని కాదు. ఆయనకో సిద్ధాంతం ఉంది. తను పెంచిన

కోళ్ళను తినకూడదు. తను పందెంలో నెగ్గిన వాటిని సైతం తినకూడదు. మంచో, చెడో ఈ సిద్ధాంతానికి ఇంతవరకు భంగం కలగలేదు. యజమాని రమణయ్య అప్పుడప్పుడు బయటి కోళ్ళను ఆరగిస్తూనే ఉన్నాడు.

తల్లికోడి తీవ్రంగా ఆలోచిస్తోంది. రాబోయే ప్రమాదం ఏ రూపంలో ఉంటుందో అర్థంకావటంలేదు. ప్రమాదం ముంచుకు రాబోతుందనేది మాత్రం స్పష్టమయింది. అంతలోనే కళ్ళకు వెలుగురేఖలు ఒక్కసారి అడ్డంవచ్చాయ్. గూటి తలుపులు తెరుచుకున్నాయ్....

రమణయ్యకు ఒక్కతే కూతురూ, కొడుకూనూ. రమణయ్యను పున్నామ నరకంనుండి బయటపడెయ్యటానికి కొడుకుండాలని పురాణాలు చెప్పాయి కాబట్టి, వాడు లేకుంటే ఆ నరకంలోనేపడి కొట్టుకు చస్తానేమోననే బాధలేదుగానీ, తన వంశమంతా చరిత్ర పుటల వెనక్కు వెళ్ళిపోతుందే అనే బాధ. అంతమాత్రాన రమణయ్య ఎవరినీ దత్తు తీసుకోలేదు.

రమణయ్యకు కూతుర్తోపాటు, నాటుకోళ్ళ పెంపకం ఉంది. కొంత పొలం ఉంది. బ్యాంకులో సొమ్ముంది. ఆ గ్రామంలో మంచి కొంపుంది. రమణయ్య కూతురికి వయసుంది. అందుకోసం అల్లుడ్ని చూడాల్సిన అవసరంవుంది. ఆ వేటలో ఆయనున్నాడు.

మరో కార్యక్రమంలో ఉంటే కోళ్ళూ, పొలాలూ దెబ్బతినిపోతాయేమోననే భయంలేదు. పది సంవత్సరాల క్రితం "రాముడు" వాళ్ళింటికి వచ్చాడు. రాముడు రమణయ్యకు అల్లుడవుతాడు. స్వయంగా మేనల్లుడుకాదు. దూరంగా ఎక్కడో చుట్టరికం. తల్లిదండ్రులు చనిపోతే రమణయ్యే తీసుకొచ్చి తన దగ్గర పెట్టు

కున్నాడు.

పొలంపని, ఇంటిదగ్గర పని చూసుకోవటం రాముడి వంతు. రాముడు నల్లగా ఉంటాడు. జుట్టు ఉంగరాలు తిరిగి ఉంటుంది. కండలు పొంగి ఉంటాయి. కళ్ళు చురుగ్గా ఉంటాయ్. మూడో తరగతి దాకా చదివాడేమో తీరిగ్గా ఉన్నప్పుడు ఏ పుస్తకమన్నా, పేపరుముక్కన్నా దొరికితే అందులో అక్షరాలు గుర్తుపట్టి చదువుకుంటాడు.

రమణయ్య కూతురు పెద్ద అందగత్తె కాదు. ఆ అమ్మాయికూడా నల్లగా ఉంటుంది. అయినా ఆ నలుపులోనే ఓ రకమైన అందం ఉంది. పదో తరగతి పూర్తయ్యాక చదవనంది. చదవటం వాళ్ళమ్మకూ, నాన్నకూ ఇష్టంలేకున్నా ఆ మాట ఆ అమ్మాయి నోటినుండి విని సంతోషించారంతా. ఇప్పుడా అమ్మాయికి కోళ్ళను సాకటంతో ప్రొద్దు గడుస్తుంది. రాముడితోపాటు కోళ్ళకు మేత వెయ్యటం, గుడ్లు ఏరటం, మిగిలిన పనులు చేయటం చేస్తుంది.

రాముడికి లక్ష్మి అంటే ఇష్టం. ఆ అమ్మాయి కళ్ళు గుండ్రంగా తిరిగితే బాగుంటాయి. లంగా, ఓణీ వేసుకుని అటూ, ఇటూ హడావుడిగా తిరుగుతుంటే ముఖంమీదకు జారిపడే వెంట్రుకలను చూస్తే ఇష్టం. పమిట నడుంచుట్టు త్రిప్పి బిగించి నడుంమీద చేతులు వేసుకుంటే చూడటం ఇష్టం. ఇంకా పొలాల పచ్చదనం, దొడ్లో విచ్చుకున్న గులాబి పువ్వు రాముడికి ఇష్టం. లక్ష్మిని చూసినా, గులాబిని చూసినా రాముడి కిష్టం.

ఆ ఇష్టానికి అంతకుమించి వేరే భావాలేం లేవు. ఆలోచనలూ లేవు. రాముడికి భవిష్యత్తు గురించి కూడా ఎటువంటి ఆలోచనాలేదు. ఈసారి పొలం యెంత పండు

తుంది? కోళ్ళ పెంపకం లాభంగా ఉందా? లేదా? పందెంలో ఈసారి గెలుస్తామా? అంతకుమించి దేన్ని గురించి ఆలోచించడు.

2

రమణయ్య పెళ్ళి వేటలో జగన్నాథం తగిలాడు.

జగన్నాథం ప్రభుత్వంవారి ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు. పెళ్ళికి ఎదిగివున్నాడు. గ్రాడ్యుయేట్ అయివున్నాడు. కాగా మంచి రేటిచ్చి కొనుక్కుపోవచ్చు. జగన్నాథం గురించి రమణయ్యకుగాని, ఆయనకు చెప్పినాయనకుగాని పెద్దగా తెలీదు. జగన్నాథం తెల్లటి ఇస్త్రీ బట్టల్లో మడత నలగకుండా వస్తాడు. పెదాలమీద రెడీమేడ్ చిరునవ్వు ఉంటుంది. క్రాపుమాత్రం వంకరటింకరలుగా ఉంటుంది.

జగన్నాథాన్ని సరిగ్గా తెలుసుకోవాలంటే ఆ వేవో థాట్ రీడింగ్ మెషీన్లొచ్చాయట — వాటివల్లనే సాధ్యం. లేకుంటే అతనితో కొంతకాలం సన్నిహితంగా ఉండాలి.

జగన్నాథం వయస్సు నాల్గింట ఓ వంతు గడిచి కూడా ఏణ్ణర్థం కావస్తోంది. ఆ నడుమ ఓ ముఖ్యమంత్రి గారి పుణ్యమంటూ వర్క్‌ఛార్జ్‌డ్ నుండి ఖాయం చెయ్యబడ్డాడు. ఇప్పుడు పూర్తిగా ప్రభుత్వోద్యోగే. పూర్తి హక్కులున్నాయి జనాన్ని తింటానికి.

జగన్నాథానికి ఇంతవరకు సంబంధాలు రాలేదనుకుంటే పొరపాటు అవుతుంది. ఆయన దగ్గరకు చాలా మంది వచ్చి తమ తమ కూతుర్లను కట్టుకొని ధన్యుల్ని చెయ్యమన్నారు. అందులో కొందరు "నీ ఎనకాల ఎంతైనా ఉండనీ ఫర్వాలేదు. మేమింతిస్తాం" అంటూ

రాయబారం పంపేరు.

"ఎనకాల ఎర్రగాని లేదు. ఏం చూసుకు ఇస్తారయ్యా మీరు" అంటూ వాళ్ళను కొంతమంది నిలదీసేరంట కూడాను.

"పిచ్చోడా. ప్రభుత్వంలో ఉద్యోగమంటే పదెకరాల పెట్టు. అందులోనూ కుర్రాడు బహు చురుకైనవాడు" అంటూ వివరణలిచ్చారట.

అంచేత జగన్నాథం "ఫలానా" మొత్తాన్ని కూడా తిరస్కరించేడు. అందుకు కారణం లేకపోలేదు. జగన్నాథంకో ప్రిన్సిపల్ ఉంది. తనకొచ్చే అర్థాంగి వాళ్ళ బాబుకు ఏకైక సంతానం అయివుండాలి. సదరు మావగార్కి మంచి ఆస్తులుండాలి. "దాని" అమ్మా, బాబూ ముసలివారుగా ఉంటూ, రేపో, మాపో పోయేవారుగా ఉండాలి. అందుకోసం విక్రమార్కుడి కార్యక్రమం తీసుకున్నాడు.

కొన్ని సంబంధాలలో కూతురొక్కతెనూ, దరిద్రం బోలెడంత ఉంది. మరికొన్ని సందర్భాలలో ఒక్క కూతురే ఉన్నా, యెవరినో దత్తు తీసుకున్నారు. ఇంకా కొన్నింటిలో వాళ్ళేమో ఇప్పట్లో చచ్చేట్లు లేరు. చాలా కాలం చూసేక తన నిర్ణయం మార్చుకోక తప్పదనిపించింది. ఈ రోజుల్లో ఒక్క కూతురుండి, కాటికి కాళ్ళు చాపుకుని ఉండేవారు దొరకటం కష్టమని నిర్ణయించుకున్నాక కొన్ని ఎమెండ్ మెంట్స్ తప్పలేదు.

కాగా జగన్నాథం రమణయ్యగారి సంబంధం విన్నాక ఇది బాగానే ఉందనుకున్నాడు. వెంటనే పెళ్ళిచూపులకు గ్రీన్ సిగ్నల్ ఇచ్చాడు ...

పెళ్ళిచూపులకు వెళుతుంటే ఆలోచనల్లా కాబోయే

మావగారు ఏం టిఫిన్ పెడతారనే. వాటినిబట్టి మావగారి స్థాయిని, అభిరుచిని అంచనా వెయ్యొచ్చు. జగన్నాథం వరకు మితంగా భుజిస్తాడు. సొంత డబ్బులయితే రెండ్రోజులు భోజనం లేకున్నా రెండు ప్లేట్ల ఇడ్లీలతో ఎడ్జస్టు కాగలడు.

జగన్నాథం సన్నగా ఉంటాడు. ఆయన్ను నిలబెట్టి, చొక్కా పైకితీసి మొత్తం యెముకలు లెక్క చెప్పవచ్చు. ఆ చొక్కా క్రింద నల్లటి బనీను ఉంటుంది. అంటే నల్లటి రంగుదికాదు. అది ఉతికి వారంరోజులవుతుంది. ఆయన బనీన్లూ, డ్రాయర్లు వారానికోసారే ఉతకబడతాయి. పైన చొక్కా, ప్యాంటూ మాత్రం చక్కగానూ, ఇస్త్రీగానూ ఉంటాయి. ఆయన శరీరం మీద నల్లటి మచ్చలుంటాయి. దేహంమీద మచ్చలుండటం నేరం కాదుగాని ఆలోచనలనిండా అవే మరి. ఆయన దగ్గర నేర్చుకోవాల్సిన పాఠాలు అనంతం.

పెళ్ళిచూపులకెళ్ళిన జగన్నాథం రమణయ్యగారింటి ముందు దిగగానే ఆ పరిసర ప్రాంతాల్ని గమనించేడు. జగన్నాథం వెంట స్నేహితులెవ్వరూ రాలేదు. స్నేహితులతో రావటం అతనికిష్టంలేదు. "పార్టీ ఇవ్వవయ్యా" అంటూ బలవంతం చేస్తారు. ఎంతలేదన్నా ఓ వంద ఖర్చవుతుంది. అంచేత యేకంగా పెళ్ళినాడు పిలిస్తే, మావగారు పెట్టే భోజనాలు తినిపోతారు. ఎటూ శెలవులు పూర్తయ్యేనాటికి పాత పెళ్ళికొడుకవుతాడు. పార్టీ సమస్యే ఉండదు.

జగన్నాథానికి ముందు కోళ్ళ గూడు కనపడింది. దాన్నిండా నాటు కోళ్ళున్నాయి. మనసు సంతోషంతో పొంగిపోయింది మరో ప్రక్క చావడిలో బలమైన గేదెలు

కట్టేసి ఉన్నాయి. "ఎన్ని లీటర్లిస్తాయబ్బా" అని ప్రశ్నించుకొని "అయిదారు లీటర్లివ్వచ్చు" అని సమాధానం చెప్పుకున్నాడు.

మరో ప్రక్క ఎత్తుగా ఉండి, నిలబడ్డ పందెంకోడిని చూశాడు. యెందుకో ఆ కోడ్ని చూడగానే శరీరం గగుర్పొడిచింది. దాని కాళ్ళవంక చూశాడు. పదునైన కత్తుల్లా ఉన్న కాటాలవంక భయం, భయంగా చూసేడు. వెంటనే సంతోషం కూడా కలిగింది. ఎన్ని పందాల్లో యెన్నెన్ని కోళ్ళను కొట్టుకొస్తుందో కదా అని తృప్తి పడ్డాడు. అకస్మాత్తుగా జగన్నాథం చూపులూ, ఆ పుంజు చూపులూ కలిశాయి.

"కొక్కురకో" అంటూ ఉద్రేకంగా అరిచింది జగన్నాథం ఉలిక్కిపడుతుండగా.

"రండి....రండి" అంటూ వచ్చేశారు రమణయ్యగారు.

భుజాలోసారి నైసుగా ఎగరేసి ముందుకు నడిచాడు. అతని వెంట ఆయన అన్నగారు సేవకుడిలా నడిచాడు. జగన్నాథానికి బాబులేదు. అమ్మ మాత్రం వాళ్ళ ఊళ్లో అన్నదగ్గరుంది. ఆ యింట్లో చదువుకొని ఉద్యోగం చేస్తుంది ఇతనొక్కడే. కాగా ఆ వంశాన్ని ఉద్ధరించేది జగన్నాథమే కనుక పెద్దా చిన్నా అందరికీ ఆయనంటే భయమూ....భక్తీనూ.

జగన్నాథం కూర్చుంటూ కుర్చీకేసి చూశాడు. తళతళలాడింది. జగన్నాథం కళ్ళు మిలమిలలాడేయి. ఇంట్లో ఓ మూల పేర్చిన ధాన్యం, మినుముల బస్తాలు పలకరించాయి. గోడలకు వ్రేలాడుతున్న ఫోటోల్లో యెవరెవరో ఉన్నారు.

"మంచితీర్థం పుచ్చుకుంటారా" రమణయ్యగారు విన

యంగా అడిగాడు.

"మంచితీర మేనా" మనసు చివుక్కుమంది. "తొందర పడకు" తిరిగి తానే హెచ్చరించుకొన్నాడు.

"నాకో గ్లాసివ్వండి" అన్నాడు వాళ్ళన్న.

"అలాగే" అంటూ రమణయ్య లోనికి వెళ్ళి స్టీలు చెంబులో నీళ్ళు తెచ్చి గాజుగ్లాసులో పోసిచ్చాడు. జగన్నాథం ఇంటి పైకప్పువంక చూసి దూలాలు లెక్క వేస్తుండగానే ఈ సంబంధం గురించి చెప్పిన పెద్దమనిషి రానేవచ్చాడు.

"రండి, రండి" అంటూ ఆయన్నికూడా ఆహ్వానించేక, ఆయనవంక పెళ్ళికొడుకు పైయిల్లో ఓ చిరునవ్వు పారే శాడు జగన్నాథం.

రమణయ్యగారు లోనికి వెళ్లాడు. యెవరో చిన్నపిల్ల ట్రేలో కొన్ని ప్లేట్లు తెచ్చి అక్కడున్న టీపాయ్‌మీద సర్దింది. మైసూర్ పాక్, జాంగ్రీ....పకోడి.

"తీసుకోండి" అన్నాడు రమణయ్య ప్లేటు పెద్దమనిషి కందిస్తూ.

"తీసుకోరా" అంటూ జగన్నాథం అన్నగారు ప్లేటు చేతిలోపెడుతూనే, జాంగ్రీ ఒకటి నోట్లో పెట్టుకొని కొరికేశారు. తియ్యటి రసం నోట్లోకి వెళ్ళగానే

"ఎక్కడ తెప్పించారండి" అనడిగేడు.

"అబ్బే....ఇంట్లోనే చేశాం" అన్నాడు రమణయ్య.

"నిజంగా."

"మా అమ్మాయే చేస్తుంట."

"చాలా బాగుంది."

జగన్నాథానికెందుకో ఆ సంభాషణ నచ్చలేదు. టిఫిన్లు పూర్తయ్యాక, కాఫీత్రాగి, వక్కపొడి వేసు

కున్నాడు.

"మరింక ఆలస్యం యెందుకు అమ్మాయిని తీసుకొస్తే పోలా" అన్నాడా పెద్దమనిషి.

"ఆఁ" అంటూ రమణయ్య లోనకు వెళ్లాడు.

"రామ్మా" అంటూ వచ్చి కూర్చున్నాడు.

పట్టుచీరలో మెల్లగా నడుచుకుంటూ వచ్చి....జగన్నాథానికి ఎదురుగా కుర్చీలో కూర్చుంది తలవంచుకొని.

పట్టుచీర కంచిదా, ధర్మవరందా అని అనుమానం వేసింది. మెడలో రెండు గొలుసులున్నాయి. చేతులకు ఆరు గాజులున్నాయి. తలమీద, జడమీద....ఫర్వాలేదు. మొత్తం అన్నీ కలిసి పది సవర్లకి పైబడి ఉండొచ్చు. గుమ్మంకేసి చూశాడు. ఆమె అత్తగారయి ఉండొచ్చను కున్నాడు. ఆమె మెడలో గొలుసులూ, చేతులకు బంగారపు గాజులూ ఉన్నాయ్. జగన్నాథం మనస్సు సంతృప్తితో నిండిపోయింది.

"తలెత్తి చూడమ్మా" అన్నారాయన.

భయంగా ఒక్కసారి తలెత్తిచూసి దించుకుంది. కళ్ళ ముందు ఓ ఆకారం కనిపించింది. అయితే పూర్తిగా ఏం అర్థంకాలేదు. ఆ ముఖం యెలా ఉంటుందో తెలియదు. మరోసారి చూద్దామనుకుంది. కాని సిగ్గువేసింది.

"ఇంక లోపలకు వెళ్ళమ్మా" అన్నాడాయన.

లక్ష్మి లేచి ఓ క్షణం క్రీగంట చూసింది. వెంటనే నడుచుకుంటూ వెళ్ళిపోయింది. జగన్నాథం కళ్ళు మెరవటం రమణయ్య గమనించేడు.

"సరే. ముహూర్తం విషయం ఆచారిగారితో సంప్రదించి మిమ్మల్ని కలుస్తాను" అన్నాడు రమణయ్య.

"ఇంక మాట్లాడేదేముంది. ఆయనకుంది ఆ అమ్మాయి.

ఉన్నదంతా ఆమెకే" అంటూ గలగలమని నవ్వాడు పెద్దమనిషి.

"మేం వెళ్ళొస్తాం" అన్నాడు జగన్నాథం అన్న.

"మంచిది" అంటూ అందరూ లేచారు.

రమణయ్యగారు బయటికొచ్చారు, సాగనంపటానికి. జగన్నాథం బయటకు రాగానే గడ్డిమోపు తీసుకెళ్తూ రాముడు కన్పించాడు.

"ఎవరతను?" జగన్నాథం అన్న ప్రశ్న.

"మావాడే" రమణయ్య జవాబు.

ముందుకు కదిలారంతా. జగన్నాథం మనసులో ఓ నిమిషం అనుమానం. "మావాడే అంటే?" బహుశా "మా జీతగాడయి ఉండొచ్చు" అని సరిపెట్టుకున్నాడు.

3

శోభనం గదిలో విసుగ్గా కూర్చుని వున్నాడు జగన్నాథం. అంతకుముందే భోజనం అయింది. అయితే అందులో పప్పు, కూరగాయలు మాత్రమే ఉన్నాయి. కోడికూర లేదు. అందుకే కోపంగా ఉంది. మొత్తంగా తొలిరోజు అనుభూతినే చెడగొట్టారు. కమ్మటి నెయ్యి, గడ్డపెరుగు, బాగానే వున్నా కోడిలేని కూరలాక కూరలా?

గదిలోకి లక్ష్మి అడుగుపెట్టింది. చేతిలో పాలగ్లాసు ఉంది. మంచం ప్రక్కన స్టూలుమీద స్వీట్లున్నాయి. అరటిపళ్లున్నాయి. జగన్నాథం లేచి వెళ్ళి తలుపు గడివేశాడు. లక్ష్మిని నడిపించుకొచ్చాడు. గ్లాసు స్టూలు మీద ఉంచింది.

"రా....కూర్చో" అన్నాడు.

సిగ్గుగానే కూర్చుంది.

"ఏం చదివావ్?"

"పది."

"ప్యాసయ్యావా?"

తలూపింది.

"తర్వాత చదవలేదా?"

"ఇష్టంలేదు."

"గుడ్."

"మీ ఇళ్ళో అబ్బాయిలుండేవారా?"

"ఆఁ."

"అందులో ఎవరు బాగా చదివేవారు."

"ఏమో."

"సరే. నీకేం ఇష్టం."

లక్ష్మి మాట్లాడలేదు.

"పోనీ నాకేం ఇష్టమని అడుగు."

లక్ష్మి ఆశ్చర్యంగా చూసింది.

"నాకు కోడికూరంటే ఇష్టం. నా మొదటిరోజు కోడికూర తినాలనుకుంటుండేవాడిని. మీ నాన్నేమో పప్పు భోజనం పెట్టేడు. ఇంతకూ ఆ పొలాలన్నీ మీవేనా?"

"మావే."

"సరే. ఆ జీతగాడికి ఎంతిస్తారు?"

"ఏ జీతగాడు?"

"అదే మీ ఇంట్లో లేడూ."

"ఆయనకా."

"ఆయనా" అనుమానంగా అన్నాడు.

"అతను మాకు దూరపు బంధువు. మా ఇంటికొచ్చి చాలా సంవత్సరాలయింది. మా పొలాలు చూస్తుంటాడు."

"నీకేం అవుతాదేం."

"ఆ తగాదుకు రాబోలు."

"వర సేనన్న మాట."

"దగ్గరోళ్ళు కాదు."

"మీ ఇంట్లో నే ఉంటాడా?"

"ఆఁ."

"మీనాన్నేమన్నా రాసిస్తాడా?"

"నాకు తెలియదు."

జగన్నాధానికి ప్రమాదం ముంచుకురానున్నదనిపించింది. ఇదేదో గూడుపుఠాణి వ్యవహారంలా ఉందే అనుకున్నాడు.

"సరే రేపయినా కోడికూర ఉందా?"

లక్ష్మికి తిరిగి ఆశ్చర్యం కలిగింది.

"అమ్మకు చెబుతా."

"ఆమె మీ నాన్నకు చెబుతుందా?"

లక్ష్మి మాట్లాడలేకపోయింది.

"వెధవ కోడికూరకు కమీషన్ వెయ్యాలా ఏమిటి? ఆ మాత్రం నువు వండించలేవా?" అని నవ్వేడు తిరిగి. లక్ష్మి వెర్రి నవ్వు నవ్వింది.

"వండిస్తాను లెండి."

టైము పదకొండు దాటింది. లక్ష్మి పెట్టుకున్న మల్లెపూలు మత్తెక్కిస్తున్నాయి.. జగన్నాధం ఇంకా వాటి వంక చూడలేదు. తొలిరోజు గురించి లక్ష్మి ఎంతో ఊహించుకుంది. పెళ్ళిచూపులప్పుడు చూసినప్పుడే ఏమిటో అనిపించింది. రాముడితో పోలిస్తే పిట్టలా వున్నాడు. ఆయన చేసే "గవర్నమెంటు ఉద్యోగం" గురించి అమ్మ, నాన్న మాట్లాడుకుంటుంటే వింది.

పెళ్ళి గురించి ప్రత్యేకంగా ఏనాడూ లక్ష్మి ఆలోచించలేదు. తల్లి తండ్రులు ఏంచేసినా తన మంచికోసమే చేస్తారనే భావం ఆమెకుంది. అందుకే జగన్నాథాన్ని చూసి కొంత నిరాశపడ్డా అంతగా పట్టించుకోలేదు.

పన్నెండు గంటలదాకా యేవేవో అడుగుతూనే ఉన్నాడు. ఆ తర్వాత లక్ష్మిని చేతుల్లోకి తీసుకొని సినిమా స్టయిల్లో గుండెలకు అదుముకున్నాడు. ఆయన రాసుకున్న సెంటువాసన గుమ్మంది. తొలిసారిగా పురుష స్పర్శకు లక్ష్మి శరీరం పులకరించింది. అయినా మనసు రేపు కోడికూర వండించాలంటూ హెచ్చరిస్తూనే ఉంది.

తెల్లవారింది.

లక్ష్మి లేచివెళ్ళింది. స్నానం పూర్తయ్యాక అమ్మ దగ్గరకు వెళ్ళింది.

"ఏయ్ అబ్బాయి లేచాడా" అంది వెంకటరత్నమ్మ.

"ఇంకా లేవలేదు. లేస్తారుకానీ, ఈ రోజేం కూర వండుతున్నావు" అనడిగింది.

"అదేమిటే అలా అడుగుతావ్."

"ఆయనకు కోడికూరం టే ఇష్టమట. అందుకని."

"రేపు ఆదివారం వండుదాములే."

"కాదు. ఈ రోజే కావాలట."

రత్తమ్మగారు మాట్లాడలేకపోయింది. ఏమయి నా కాలం మారిపోతోందనుకుంది. "పెళ్ళయిన ఆరునెలలు దాకా ఆయన మొఖంలోకి చూడటానికే సిగ్గేసింది. తెల్లారేసరికల్లా ఏం కావాలో చెప్పేస్తుంటే" అనుకుంది.

"అలాగేలే, ముందు లేచాడేమో చూడు. కాఫీ ఇచ్చి వద్దువు" అంది.

లక్ష్మి గదిలోకి వెళ్ళింది. జగన్నాథం ఇంకా నిద్ర

పోతూనే ఉన్నాడు. అప్పటికి టైము ఎనిమిదిగంట లయింది. తలుపు దగ్గరకు వేసి వచ్చింది. వెంకటరత్నమ్మ రమణయ్య దగ్గిరకెళ్ళి విషయం చెప్పి

"మరి రాముడ్నినా పంపించి యెక్కడో చోట కోడ్ని తెప్పించు" అంది.

"రేపు ఆదివారం కోద్దామనుకున్నాంగా."

"సరే, ఆ అబ్బాయికి ఈ రోజే తినాలనుందట."

రమణయ్య విసుగ్గా లేచి, రాముడ్ని పిలిచి చెప్పాడు.

రాముడు పనాపి బయలుదేరాడు. అరగంట తర్వాత తిరిగొచ్చి "ముప్పైరూపాయలైతేగాని యివ్వరంట. తెమ్మంటారా" అన్నాడు.

"మరీ అంత రేటా?" అన్నాడు రమణయ్య.

"ఆగు చెప్తాను" అంటూ లోపలకు వెళ్ళాడు.

"ముప్ఫై రూపాయలు చెబుతున్నారంట తెప్పించ మంటావా" అని భార్య సలహా అడిగాడు. వెంకట రత్నమ్మ కొంచెం సేపు గుబగుబలాడింది.

"ఏం చేస్తాం, తెప్పించు. కొంచెం అల్లమ్ముక్క, గస గసాలు కూడా కట్టించుకురమ్మను" అంది.

రమణయ్య ఆ విషయమే చెప్పాడు.

రాముడు వెళ్ళి అల్లంముక్క, గసగసాలు మాత్రం తెచ్చాడు. కోడ్ని యెవరో కొనుక్కుపోయారట. ఇంక అమ్మేవిలేవు. రమణయ్యకేం చెయ్యాలో తెలీక అమ్మాయికి చెబుదాం అనుకున్నాడు.

అప్పుడే జగన్నాథంలేచి నోట్లో నీళ్ళుపోసుకొని పుక్కిలిస్తున్నాడు. యెదురుగా కోళ్ళగూడు ఉంది. వాటిలో పిల్లల్ని చూస్తుంటే నోరూరుతోంది. అక్కడ కొచ్చిన లక్ష్మివంక చూస్తూ,

"గుడ్లు పెట్టే కోడయితే భలే మజా వస్తుందికదూ" అన్నాడు.

"అవును" అంది లక్ష్మి ఏమనాలో తెలీక. రమణయ్య గుండెలో రాయి పడింది. ఇంతకాలం అనేక కోళ్ళు పెంచాడు. ఏనాడూ తినెరగడు. ఈ రోజు తొలిసారిగా తన సిద్ధాంతానికి భంగం కలగబోతుంది. ఆ విషయం తలుచుకుంటే దుఃఖం వచ్చింది. అయినా ఏం చేయగలడు? కాదంటే బావుండదు. అవమానం చేసినట్లుంటుంది. భారంగా వెనక్కి వెళ్ళి రాముడ్ని పిలిచాడు.

"అందులో ఓ కోడ్ని కోయించు."

"మనకోడినా" నమ్మలేనట్లు అడిగాడు.

"అవునురా."

"నేను కోయలేను."

"సరే, సాయిబును పిల్చుకురా."

రాముడు బాధగా వెనక్కి తిరిగాడు.

ముఖం కడగటం పూర్తిచేసిన జగనాథం వంక అనుమానంగా చూసింది తల్లికోడి. ఆ ముఖంలో ఉన్న కాంక్షను అవగాహన చేసుకుంది. ఈ రోజెందుకో ఇంకా గూటి తలుపులు తెరుచుకోలా. మరో అరగంటలో ప్రమాదం ముంచుకురాబోతుందని ఆ క్షణం తల్లికోడికి తెలియదు.

నాలుగు గంటలు గడిచాయి.

ఆ ఇంట్లో జగన్నాథం ఒక్కడే తృప్తిగా భోం చేశాడు.

"గొప్పగా ఉందోయ్. ఆ హోటళ్ళలోపడి ఫారం కోళ్ళను తినటం తప్పించి, నాటుకోడి రుచిచూసి చాలా కాలమయింది" అన్నాడు. లక్ష్మికూడా మజ్జిగన్నంతో నే

లేచింది. ఆ ఇంట్లో పెరిగిన కోడిని కొయ్యటం ఇన్ని సంవత్సరాల్లో ఇదే తొలిసారి.

రమణయ్యకు "అల్లుడివాత" అంటే ఏమిటో ఆ రోజే బలంగా తెలిసొచ్చింది.

4

అక్కడ సమావేశం అయిన కోళ్ళు కనీసం రెక్కలు కూడా కదల్చకుండా నిశ్శబ్దంగా రోదిస్తున్నాయి. ప్రపంచమంతా చీకటితో కప్పబడివుంది. ఆ చీకట్లో నే వాటి కళ్ళు మెరుస్తున్నాయి. తల్లికోడి మెల్లగా గొంతు విప్పింది. ఆ గొంతునిండా అంతులేని విషాదం వుంది. అందుకే గాద్గదికంగానే మొదలయ్యాయ్ మాటలు.

"ఈ నడుమకాలంలో గొప్ప ప్రళయమేదో ముంచుకు రాబోతున్నదని నాకర్థం అయింది. అయితే అదే రూపంలో వుంటుందో ఇన్నాళ్ళు అర్థంకాలేదు. ఈ రోజున ఈ ఇంటికి అల్లుడి రూపంలో ఆ ప్రమాదం వచ్చిందని అర్థమయింది. ఇన్నాళ్ళు మన యజమాని తన సిద్ధాంతాన్ని కాపాడుకుంటూ వస్తున్నాడు. ఆయన తన చేతుల్లో పెంచిన మనల్ని చంపటానికి యేనాడూ ప్రయత్నం చెయ్యలేదు. కేవలం మనం పెడుతున్న గుడ్లని అమ్ముకుంటూ వస్తున్నాడు. కానీ క్రొత్తగా వచ్చిన అల్లుడికి ఇలాంటి సిద్ధాంతాలేమీ లేవని అర్థం అవుతోంది. పైగా వాడి ముఖంచూస్తుంటే మన జాతిని సర్వనాశనం చేసిగాని వదలడనిపిస్తోంది. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో ఈ రోజు మననుండి దూరమయిన నా బిడ్డపట్ల నా హృదయం తీవ్రమైన శోకంతో నిండివుంది."

తర్వాత మాట్లాడలేకపోయింది. ఒక్కక్షణం కోళ్ళన్నీ కదిలిపోయాయ్. ఆ తర్వాత బలయిన కోడి

ఆత్మశాంతికోసం మానందాల్చాయ్.

అప్పుడు లేచి నిలబడిందో యువకోడి.

"ఇది అన్యాయం, దారుణం" అరిచింది.

అంతా నిశ్శబ్దం.

"ఏదన్యాయం, యేది దారుణమనుకుంటున్నారు. మన సోదరుడు గొంతు కొయ్యటమే అన్యాయంకాదు. వాడ్ని నూనెలో వేల్చుకుని నమిలి మింగటమే అన్యాయం కాదు. ఒక పుణ్యాత్ముణ్ని క్షోభ పెట్టడం అన్యాయం. ఇన్నేళ్ళూ ఈ దొడ్డిలో స్వేచ్ఛగా తిరిగాం. ఏనాడైనా ప్రకృతి వైపరీత్యాలకు మన జాతి నష్టపడిందేమోగాని ఇక్కడ జీవహింస జరగలేదు. అలాంటిది కేవలం అల్లుడి కోసం తల వంచాడు. ఈ లోకంలో అల్లుడనేవాడు యెంత దుర్మార్గంగా వుంటాడో మరోసారి ఋజువయ్యింది. మనం యేదో ఒకటి నిర్ణయించుకోవాలి. లేకుంటే రేపు నేను..ఎల్లుండి మరొకరు బలికావలసిందే. దీనికి అంతం లేదా అనేదే ప్రశ్న" వుద్రేకంగా ప్రశ్నించింది.

"మాడబ్బాయ్" అందో ముసలికోడి.

"ఏమిటన్నట్లు" చూసిందావైపు.

"కోళ్ళు పుట్టిందెందుకు?"

"తాతా....ఏమా ప్రశ్న?" అంది కోపంగా యువకోడి.

"అవును నాయనా మానవజాతి ఆరగించటంకోసమే మనంపుట్టాం. కాబట్టి నువ్వు గొంతు చించుకుని లాభంలేదు. మీకీ ప్రపంచం గురించి బొత్తిగా తెలీదు. జాతర్లలో బలులివ్వటానికి మనమే. కంట్రాక్టర్ బిల్లులు కావాలంటే

మనమే నైవేద్యం. త్రాగుబోతు పంటిక్రింద మెత్తగా తగి లేది మనమే. ఎటు చూసినా మానవజాతి మనల్ని నిర్దాక్షిణ్యంగా ఆరగిస్తూనే వుంది. మనం యెంత పెరిగితే అంత ఆనందం వాళ్ళకి. వాళ్ళకు మనల్ని చూస్తే తినబుద్ధి అవుతుంది. ప్రేమ కలగదు. మనం పోట్లాడుకుంటుంటే వారికి ఆనందంగా వుంటుంది. మనమీద పందాలు కాస్తారు. మన మూలంగా సామ్రాజ్యాలు కోల్పోయారట. కాబట్టి వాళ్ళను యెదిరించి మనమేం చెయ్యలేం. సమస్త కోళ్ళ జీవితం మానవ భోజనార్పితం" అంది.

"ముసలివాళ్ళ మాటలు ఇలానే వుంటాయ్. మానవుల ఆహారం కోసమే మనం పుట్టించబడ్డామనటం ద్రోహం. గతంలో మనుష్యుల్ని మనుష్యులే పీక్కుతినే వారని నేను విన్నాను. ఈ రోజుకూడా అలా తింటున్నారా? ఆ పద్ధతులు మారిపోయాయి. గతంలో యీ మనుష్యులే మొగుడు ఛస్తే దాంతోపాటు భార్యను తగలేసేవారట. ఇప్పుడు తగలేస్తున్నారా? లేదు! యీ పద్ధతులు ఎందుకు మారాయి? ఆలోచించండి. పోరాటం మూలంగానే ఇన్ని మార్పులొచ్చాయి.

మనం కూడా పోరాడిననాడు, చిన్న కోడిపిల్లల గొంతులు కొయ్యరు. వృద్ధ కోళ్ళను సానుభూతితో చూస్తారు. మనల్నికూడా గౌరవంకోసమే పెంచుతారు. జాతి పౌరుషాన్ని నిలబెట్టేది మనం. తెల్లారే తూరుపు ఎరుపును స్వాగతించేది మనం. ఇదంతా యెందుకు చెబుతున్నానంటే గతంలో రాక్షసులుండేవారట. వాళ్ళు మనుష్యుల్ని పీక్కుతినేవారట. ఇప్పుడు ఒల్లుళ్ళు ఆ విధంగా తయారయ్యారు. మేం తిరుగుబాటును ప్రకటిస్తున్నాం. విప్లవం వర్ధిల్లాలి. కొక్కొరొకో....కొక్కొ

రోణో" అంటూ నినాదించింది.

కోళ్ళన్నీ ఒక్కసారిగా ప్రతిధ్వనించాయ్.

ఆ క్షణం యువకోడి ఆనందంతో పులకించిపోయింది.

5

మంచంమీద తాంబూలం సేవించి దిండు కానుకొని ఆనందిస్తున్న జగన్నాథం ఒక్కసారిగా ఉలిక్కిపడ్డాడు.

"ఏమిటలా ఉలిక్కిపడ్డారు" అంది లక్ష్మి.

"అబ్బే....అది సరే, కోళ్ళన్నీ ఒక్కసారే అరిచా యేమిటి?"

"దాన్లో ఏవుందండి."

"ఛ లేదానివే. ఆ అరుపులో ఏదో పోగొట్టుకున్న ధ్వనిలేదూ...."

"ఏం ధ్వనో నాకు తెలియదు."

"నాకు తెలుసు."

"ఏమిటండి వచ్చిందగ్గర్నుండీ చూస్తున్నాను. మీరు కోళ్ళ గురించి తప్పితే మరే విషయమూ మాట్లాడటం లేదు."

"అది కాదోయ్ మానవ జీవితంలో కోళ్ళు ఓ ప్రముఖ భాగాన్ని ఆవరించుకున్నాయి. కోడిని ఆహారంగా కనుక తీసుకోకుంటే ప్రపంచ దేశాలు ఆహారకొరత నెదుర్కొ నేవి. తెలుసా."

"సర్లెండి. ఇంకేమైనా మాట్లాడండి."

"ఏం మాట్లాడమంటావు. కోడికూర బాగానే వుంది. నువ్వేనా వండావు?"

"నేను కాదండి."

"నీకు చేతకాదా?"

"ఎందుకు చేతకాదు."

"మరెవరొండారు?"

"మా అమ్మకూడా కాదు."

"అదేమిటి?"

"అవును, మా ఇంట్లో మేం పెంచిన కోళ్ళు మేం తినం. మీ కోసమే కోయాల్సి వచ్చింది."

"అలాగా" అన్నాడు మామూలుగా.

"అయితే మీకో సిద్ధాంతం ఉందన్నమాట. నాకూ ఓ సిద్ధాంతం వుంది. నా డబ్బుల్తో నేను కోడిమాంసం కాదుగదా .... కోడిగుడ్డు కూడా తినను. ఇలా తింటం అంటేనే నాకిష్టం!"

"సర్లెండి. నన్నెప్పుడు తీసుకెళ్తారు?"

"తీసుకెళ్తాలేవోయ్. ముందు మంచి గది తీసుకోవాలి. అది సరేగాని కోడికూర మీ జీతగాడుకూడా తినలేదా?"

"జీతగాడా, ఆ, తినలేదు."

"సర్లే మంచిదే. రెండు పూట్లా నాకే పెట్టారన్న మాట. మీ ఇంటి ప్రక్కనామెకు కోడి పచ్చడిచేయటం వచ్చా?"

"తెలియదండి."

"తెలియదా, భలేవారే. అందులో నాటుకోళ్ళ పచ్చడి అద్భుతంగా వుంటుంది. ఇరవై రోజులుదాకా నిలవుంటుంది. రోజుకో ముక్క తినొచ్చు. నువ్వొచ్చే టప్పుడు రెండు కోళ్ళు తెస్తే అమ్మచేత పెట్టిద్దాం. అన్నట్టు నీకేం ఇష్టం."

"మీరు."

"మీ జీతగాడు ఇష్టంలేదా?"

"ఏమిటా మాటలు."

"జోకోయ్ జోకు, నవ్వవే."

"నాకిలాంటి జోకులిష్టం వుండదు."

"అలాగా.... సర్లే.... సర్లే" అంటుండగా మరోసారి కోళ్ళ అరుపు వినపడింది.

"ఇంక పడుకుందాం" అన్నాడు జగన్నాథం ఆలోచిస్తూ.

"ఈయనకు కోడిభాష తెలుసనుకుంటా" అనుకుంటూ లైటు తీసింది.

6

జగన్నాథానికి ఇప్పట్లో భార్యను తీసుకెళ్ళే ఆలోచన లేదు. అయితే పట్నంలో హోటలు భోజనం అంతగా రుచించక పోవటం, ధర యెక్కువవటం, తరచుగా ఆరోగ్యంమీద ప్రభావం చూపించటంవల్ల, వెంటనే తీసుకురావాల్సిన అవసరం ఏర్పడింది.

అందుకే తను వుంటున్న గదిలోనే సంసారం పెట్టాలని నిర్ణయించుకున్నాడు. ఆ గదిలో మంచం వేసుకుంటే పెద్ద ఖాళీ వుండదు. ఆ గదంతా చీకటిగా వుంటుంది. యెటువైపునుండి వెలుతురు రేఖలు జొరపడటానికి అందులో అవకాశాలు లేవు.

అయినా అందులో సంసారం పెట్టటానికి కారణాలు లేకపోలేదు. ఆ ఇరుకు గదిలో వుండటానికి యెవరికీ మనసొప్పదు. ఓ వేళ ఏ చుట్టం వచ్చినా వెంటనే ఖాళీచేసి పోవాల్సిందే. మామూలుగానే జగన్నాథం ఇంట్లో వుందామని ఏ చుట్టమూ రాడు. అయినా భవిష్యత్తును దృష్టిలో వుంచుకొని ఆ గదిలోనే వుండిపోవటానికి నిర్ణయించుకున్నాడు. ఇంటి అద్దె మొత్తం వంద రూపాయిలో సరిపోతుంది.

ఓ, రెండు రోజులు శెలవు తీసుకొని మామగారి

గ్రామం వెళ్ళాలని బయలుదేరాడు.

ఆ క్షణంలోనే ఓ కోడిపిల్ల గిలగిల తన్నుకోవటం ప్రారంభించింది. "ఏమి టేమిటి? ఏమయింది?" అంటూ చుట్టూ చేరాయి కోళ్ళన్నీ.

"ఏమిటో బాధ తెలియటంలేదు" అంటూనే విల విలలాడుతోంది.

తల్లి కోడికి అర్థం అయింది.

"అల్లుడొస్తున్నాడు జాగ్రత్త" అంది.

కోళ్ళన్నీ బిగుసుకుపోయాయ్, భయంతో.

"ఏం చెయ్యాలి? ఏం చెయ్యాలి?"

"పారిపోదాం" అాదో పిల్ల.

"పిచ్చిదానా పారిపోతే ఇంకెవరి చేతిలోనైనా పడితే. వాదూరుకుంటాడా? యే తుక్కులో, పిల్లులో వెంటాడవని నమ్మకం యేమిటి?" అంది తల్లి కోడి.

"రోగాలొచ్చినా బాగుండేది" నిరాశగా అందో పిల్ల.

"మంచి ఆలోచన" అభినందించింది తల్లి కోడి.

"మీరంతా రోగం వచ్చినట్లు నటించండి. ఆ దెబ్బకు యెవర్నీ కొయ్యరు. ఈ రోజుకు ప్రమాదంనుండి బయట పడొచ్చు. రేపటి సంగతి ఆలోచిద్దాం" అంది తల్లి కోడి.

"అది కరెక్టు కాదు. రోగాలొచ్చినా వాడొదలడు. ఎటూ రోగం వచ్చిందికదా వెంటనే కొయ్యమంటాడు" అంది యువకోడి.

"అలా అయితే నువ్వు నటించకు" అంది తల్లి కోడి.

అంతలో చేతిలో బాగ్ ఊపుకుంటూ వచ్చాడు జగన్నాథం. లక్ష్మి యెదురొచ్చింది. కనీసం అందులో మల్లెపూలుంటాయని ఆశించింది. బ్యాగ్ అందుకోబో తుంటే యివ్వలేదు జగన్నాథం.

"ఏవో ఆఫీసు కాయితాల్లే. జాగ్రత్తగా వుండాలి" అన్నాడు.

లక్ష్మి ముఖం ముడుచుకుపోయుంది. ఆసరికే లక్ష్మి తీసుకెళ్ళాల్సిన సామానంతా రెడీగా ఉంచారు. మరుసటి రోజే ప్రయాణం.

గదిలోకి వెళ్ళి బ్యాగ్ జాగ్రత్తగా ఓ మూల పెట్టి, "వేడినీళ్ళున్నాయా?" అన్నాడు.

"కాయాలి."

"మరాపని చూడు" అని లుంగీ కట్టుకొని దొడ్లోకి వచ్చాడు. రాముడు గేదెల దగ్గర పని చేసుకుంటున్నాడు. "ఓరేయ్" అని పిలవాలనిపించింది. కాని యెందుకో పిలవలేకపోయాడు.

"ఇదిగో రాముడు" పిలిచాడు.

"ఎప్పుడొచ్చారు" అంటూ వచ్చాడు.

"మంచి కోడ్ని వెదకవోయ్" అన్నాడు.

రాముడి గుండెలో రాయి పడింది.

"చూడండి" అన్నాడు యేమనాలో తెలీక. జగన్నాథం గూటి దగ్గర కెళ్ళాడు. కోళ్ళన్నీ మునగదీసుకున్నాయి. ఒక్క కోడి మాత్రం తలెత్తుకొని వుంది.

"శభాష్" అన్నాడు. "ఇదిగో దాన్నిలాగు. మసాలా వేయిద్దాం" అన్నాడు.

రాముడు దగ్గరకొచ్చి "అయ్యగార్కి చెప్పి" అని సగంలో ఆగాడు.

"అయ్యగారేమిటోయ్. నేను చెబితే చెయ్యవా" అన్నాడు కోపంగా, ఈ ఇంటికి అధికారిని తానే అనే ధ్వని స్ఫురింప చేస్తూ.

"అబ్బే... అది కాదండి."

"మరేం చెప్పకు. వెంటనే దాన్ని కోసి ఇంట్లో ఇవ్వు" అన్నాడు.

"అలాగే, కత్తి తెస్తా"నంటూ ఇంట్లోకి వెళ్ళాడు. కళ్ళవెంట నీళ్ళు కారుతున్నాయి. లోపలకు ఏడుస్తూనే వెళ్ళాడు.

"ఏమయింది రాముడూ" అంది రత్తమ్మగారు.

"బాబుగారు వెంటనే ఆ నల్లకోడిని కొయ్యమన్నారు" గాద్గదికంగా అన్నాడు.

రత్తమ్మకు నోటమాట రాలేదు. ఆ దౌర్జన్యానికి కొంచెంసేపు బాధపడింది. లక్ష్మి సంసారం యెలా వుంటుందో అనే అనుమానం వెంటనే ప్రవేశించింది.

"కానీయ్" అంది.

రాముడు యీవకోడి దగ్గరికెళ్ళి పట్టుకున్నాడు. రోజూ పట్టుకునె రాముడికి, ఈ రోజు రాముడికి తేడా గ్రహించేలోపు బయటకు లాగేశాడు. మునగదీసుకున్న కోళ్ళన్ని భయంగా లేచాయ్. బలవంతంగా యీవకోడి నోరు తెరిచాడు. రెండు నీటిచుక్కలు గొంతులో పడ్డాయ్. మరుక్షణం మెడ పొడవుగా సాగింది. కసుక్కున కత్తి తెగింది. దూరంగా విసిరివేయబడుతున్నప్పుడు చివరిసారిగా అరిచింది.

"అల్లుళ్ళూ, నశించాలి."

"కోళ్ళ విధ్వంసం ఆగిపోవాలి."

పీక తెగి ఎగిరెగిరి పడుతున్న తమ ఆప్తుణ్ని చూస్తున్నాయ్. ఆ దృశ్యం మహా భయంకరంగా వుంది. అలా యెగిరెగిరి రెండు గజాల దూరంలో నిశ్చలంగా వుండిపోయింది. రాముడు దాన్నందుకొని బొచ్చుపీకటం ప్రారంభించేడు. ఆ తర్వాత ఎర్రటి మంటలో దాని

శరీరం కాల్చబడింది. కాల్చాక ఓసారి నీళ్ళలో శుభ్రంగా కడిగి ఇంటిలో అందించాడు.

ఆ ఇంటి సిద్ధాంతాన్ని ఈ రోజు పూర్తిగా భ్రష్టు పట్టించాననే విషయం తలుచుకున్నకొలదీ జగన్నాథంలో సంతోషం పెరిగిపోసాగింది. రమణయ్య వచ్చాక ఈ సంగతి తెలిసి బాధపడ్డాడు. ఉదయం బయలుదేరారు. లక్ష్మిని పంపుతుంటే వారికి దుఃఖం పొంగింది.

"మాకున్న సర్వస్వం లక్ష్మి. దీన్ని మీ చేతుల్లో పెడుతున్నా" అంతకంటే యెక్కువ మాట్లాడలేక పోయాడు రమణయ్య.

వాళ్ళెందుకేడుస్తున్నారో అర్థంకాలేదు జగన్నాథానికి. అర్థంకాదు కూడా.

7

ఆ గది చూసేసరికి లక్ష్మికి నీరసం వచ్చేసింది. సామానంతా సర్దితే బాగా ఇరుకుగా వుంది. ఆ గదికి ఇరవై నాలుగు గంటలూ లైటు వుండాల్సిందే.

"మరీ ఇరుకుగా వుంది."

"మరి పట్నంలో ఇళ్ళంటే మాటలా. దీనికే వంద రూపాయలు" అన్నాడు జగన్నాథం.

రాత్రి పడుకోబోయేటప్పుడు అడిగాడు.

"అవునూ పెళ్ళిచూపులప్పుడు చాలా నగలు పెట్టుకున్నావు. ఇక్కడ ఇంటిలో వుంచుకోవటం మంచిది కాదు. రేపు బ్యాంకులో వేద్దాం సరేనా?"

"అవా? అవి నావి కాదండి."

"నీవి కావా, మరా పట్టుచీర."

"అదికూడా."

"అంటే నన్ను మోసం చేసేరన్నమాట."

"మోసమా?"

"కాకపోతే నీవి కానప్పుడు ఎందుకు పెట్టుకోవాలి- మోసం చెయ్యటానికి కాకుంటే."

"అది కాదండి మా ప్రక్కింటి వాళ్ళు సరదాగా మెడలో వేసేనూ" అంది.

"ఇంతకూ నీకెంత బంగారం వుంది."

"ఈ గొలుసుంది. జతగాజులున్నాయి."

"మీ అమ్మకి."

"అమ్మకూ అంతే."

"అంతేనా?"

"ఏమిటలా మాట్లాడుతున్నారు."

"మీకెంత పొలం వుంది?"

"నాలుగెకరాలు."

"నీకు తెలియకుండా ఏమన్నా వుందా?"

"నాకెలా తెలుస్తుంది."

"ఊఁ" అని గంభీరంగా నిట్టూర్చాడు.

"బ్యాంక్ లో క్యాష్ ఎంతుంది?"

"నాకు తెలియదు."

"మరేం తెలుసు నీకు?"

లక్ష్మి కళ్ళవెంట నీళ్ళు తిరిగాయి. బుగ్గలమీద కారుతున్నాయి.

"ఏడవకు. నా కసహ్యం. అన్నట్టు మీ అయ్యకు చిన్నిల్లు వుందా?"

"చిన్నిల్లా" అయోమయంగా అడిగింది.

"అదే ఇంకెవరితోనైనా సంబంధం వుందా?"

"ఛీ" అంది కోపంగా లక్ష్మి.

"మీకెంత ఆస్తి వుందో తెలుసుకోకుంటే ఎలా?

యెందుకయినా మంచిది. ఆ పొలాలూ, ఇల్లు మన పేర రాయించుకోవాలి, ఏమంటావ్?"

లక్ష్మి మాట్లాడలేదు.

"లేకపోతే రేపు ఎవడన్నాయినా దత్తు తీసుకుంటే మన మేమైపోతామో ఆలోచించావా? ఆ జీతగాడికి రాసిస్తే" అన్నాడు.

"ఎప్పుడూ జీతగాడు, జీతగాడు అంటారెందుకు?"

"అమ్మమ్మా, ఏవిట్ట నీకింత ప్రేమ. అసలేవిటని."

లక్ష్మి కోపంగా చూసింది.

"ఇదేదో గూడుపుఠాణిలా వుందే. వాడ్ని జీతగాడంటేనే సహించలేక పోతున్నావ్. అంత దగ్గర సంబంధమా అది?"

"మీరు ఏమిటేమిటో మాట్లాడుతున్నారు?"

"నిజమే మాట్లాడుతున్నా. పన్నెండేళ్లు కలిసుండి నిన్నేం చెయ్యకుండా వుంటాడా?"

జగన్నాథంలోని అసలు మనిషిని చూస్తుంటే లక్ష్మికి భయం వేసింది.

"ఏమిటి మీ ఉద్దేశ్యం?"

"నా ఉద్దేశ్యాలు క్లియర్‌గా వున్నాయి. మీదే అంతా మాయగా వుంది. నా సంగతి తెలియదను కుంటాను. తేల్చేస్తాను."

లక్ష్మికింక ఏడుపాగలేదు. ఏడుస్తూ దిండులో ముఖం దాచుకుంది. జగన్నాథం సీరియస్‌గా ఆలోచిస్తుండి పోయాడు. లక్ష్మి అలాగే నిద్రపోయింది. తెల్లవారి లేచి వండితే తిని ఆఫీసుకు వెళ్ళాడు. తిరిగి నాలుగురోజు లయ్యాక ఇదే కార్యక్రమం మొదలయింది. తిరిగి లక్ష్మి బాధపడింది. ఆ తర్వాత అలవాటయినట్లనిపించింది.

ఓసారి భయం, భయంగా "సినిమాకెళదాం" అని అడిగింది.

"సినిమాకా నీతోనా" అన్నాడు, అంతటితో ఆగలేదు. "నాకు సినిమాలన్నా, మల్లెపూలన్నా ఇష్టం వుండదు. ఆ రకంగా డబ్బులు ఖర్చుకావటం తప్పుకోను. ఇద్దరం సినిమాకెళితే ఎంత ఖర్చవుతుందంటావ్? దాంతో వారం రోజులు కూరలొస్తాయి. మల్లెపూలంటావా ...ఓ పని చెయ్యి. ఓ డబ్బాలో అరరూపాయికాసు వెయ్యి. మరో అర పూలు కొను. తెల్లారితే పూలు వాడతాయి. కాసు మెరుస్తుంది. డబ్బు ఖర్చుపెట్టడంలో గొప్పలేదు. సంపాదించటంలో వుంది. మీ నాన్నదగ్గరెంతుందో తెలీదు. అదేమైపోతుందో తెలీదు. అంచేత ముందు ఆ డబ్బు మనం రాబట్టుకుంటే తిరిగి సంపాదిస్తాడు" అని వివరించాడు.

లక్ష్మి క్రొత్త సంసారం గురించి చాలా ఊహించుకుంది. విచిత్రం ఏమిటంటే జగన్నాధానికి సెక్సుపరమైన కోర్కెలు కూడా వుండేవికావు. యెప్పుడో ఆవేశంవస్తే దగ్గరకు తీసుకున్నప్పుడు యేదో పోగొట్టుకున్న అనుభూతి రాముడి కండలు గుర్తొచ్చి ఓ క్షణం శరీరం పులకరించేది. ఈ నడుమ ఆలోచనలు రాముడిమీదకు మళ్ళుతున్నాయి. బలవంతంగా అయినా ఆ ఆలోచనలకు దూరంకావాలని భావించేది. అయినా సాధ్యంకావటంలేదు.

జగన్నాధం ప్రభుత్వ ఉద్యోగం సంగతేమోకాని ఏ కోణంనుండీ తనని సుఖపెట్టడంలేదు. అతనివెంట సినిమాకు వెళ్ళటం ఓ తీరని కోరిక. ఆఫీస్ కెళ్ళేటప్పుడు అనుమానంగా నాలుగుసార్లు తలుపు వేసుకొమ్మని చెబుతాడు.

ఒక్కసారి ఆఫీస్‌లో యెవరితోనో వచ్చాడు. వాళ్ళకి ఆ గదిలోనే కాఫీ కాని ఇవ్వాలి. సిగ్గుతో ఛస్తుంటే ఇద్దరివంక అనుమానంగా చూపులు అబ్బ....ఎంత నరకం! ఆ తర్వాత ఆఫీస్‌లో యెవరూ ఇంటికి రాలేదు.

"జగన్నాథం ఇంట్లోనుండి వచ్చేటప్పుడు తాళం వేసుకుని వస్తాట" అని నోళ్ళు నొక్కుకుంటారు ఆఫీస్‌లో కొందరు.

అంతమాత్రాన జగన్నాథం రసికుడేం కాకుండా పోలేదు. మజ్జిగ అమ్మేకొనే వారివెంట, కూరగాయల కొట్లదగ్గర చేరి వెకిలిచూపులు చూస్తుంటాడు. ఒకటి రెండుసార్లు చెప్పెట్టి కొట్టబోయారు కూడాను.

కొలీగ్స్ అంతా కూర్చున్నప్పుడు,

"స్త్రీ జాతిని నమ్మకూడదు" అంటుండేవాడు.

"నీకెవరైనా అన్యాయం చేశారా?" అనో కాయన ప్రశ్నించేడు.

"నాకేదో అన్యాయం అని కాదు జనరల్‌గా చెబుతున్నా. ఆడదాన్ని బయట తిరగనీయకూడదు. వెనుకటి రోజుల్లో అసలు తల బయటపెట్టటానికి సాహసం చేసేవాళ్ళా?" అన్నాడు.

"మరలాగయితే సాయంకాలంపూట ఆ స్త్రీ జాతి వెంటే పద్ద పనున్నవాడికి మల్లేపోతుంటా వెందుకోయ్" అన్నాడు కొలీగ్.

"పురుషలక్షణం."

ఆ విధంగా జగన్నాథానికి ప్రతి విషయంపట్ల ఓ అభిప్రాయం వుండేది. మావగారింట్లో కోళ్ళు మేసిన తను ఓసారి మావగారొస్తే మామూలుగానే ఒక్క కూరతోనే పెట్టి పంపాడు. అల్లుడిగారి వైభవం ఏమిటో

అర్థం చేసుకున్నాడు. లక్ష్మి జగన్నాథం కోర్కెల్ని చెప్పేక అతన్ని విశ్వసించలేకపోయాడు. ఉద్యోగం చూసి మోసపోయానే అనుకున్నాడు. ఆస్తంతా ఇచ్చాక రేపు పిల్లనేమైనా చేస్తే, అనిపించింది.

పేపర్లలో వస్తున్న వార్తలు రమణయ్య ఆలోచనలకు బలమిస్తున్నాయి. జగన్నాథం ఎవరితో కలవకపోవటం, కనీసం వాళ్ళ అమ్మను, అన్నల్ని సైతం గౌరవించకపోవటం ఆశ్చర్యం కలిగించింది. అయితే ఇప్పుడు చేయగలిగిందేమీ లేదు. పండక్కి రమ్మని కబురు చేశాడు రమణయ్య. అప్పుడే మాట్లాడొచ్చు అని భావించాడు.

8

జగన్నాథం పండక్కి మామగారింటికి వచ్చాడు. జగన్నాథం సంగతి ముందే తెలిసి ముందుగానే బయట నుండి కోడిని తెప్పించి వుంచారు. ఓ జత బట్టలు కొన్నారు. ఎట్లయినా రేపు తమల్ని చూడాల్సినవాడు కదా అనుకున్నారు. భోజనాలయినాక కూర్చున్నారు.

"ఏమిటి విశేషాలు?" అని కబుర్లలోకి దిగాడు రమణయ్య.

"ఏవుంది. మామూలే."

"మీ అన్నగారికేం ఇబ్బంది లేకుండా గడుస్తుందా?"

"వాళ్ళకేం బాగానే ఉన్నారు. ఈ సంవత్సరం ఒక ఎకరం కొందామనుకుంటున్నాడు."

"అలాగా?"

"ఉద్యోగం చేస్తున్నాం అనే పేరేగాని, మేం సంపాదించి వచ్చేది కనపడటం లేదు."

"సరే. ఉద్యోగంలో ఉన్న సుఖం వాళ్ళకుంటుందా?

అయినా మీ కేమిటి ఇబ్బంది? వచ్చే జీతం తృప్తిగా వాడుకోండి. కొంచెం మంచి ఇల్లు చూసుకోండి. మిగతా విషయం మర్చిపోండి" అన్నాడు.

జగన్నాథం ఇబ్బందిగా "అదేం అలా అన్నారు?" అన్నాడు.

"అవునయ్యా, ఆ పొలంమీద వచ్చే రాబడి అంతా ఓ ప్రక్కనుంచి ఎప్పటికప్పుడు పొలమో బంగారమో కొ నేసుంటాను.''

"వాటి కంటే బ్యాంక్ మంచిదేమో."

"బ్యాంకా? అబ్బే! భూమి కంటే మంచిదేముంది? బ్యాంకుల్లో ఉన్న దగ్గర్నుండి ఖర్చవుతుంటాయి. పొలంగా ఉంటేనే నయం. అందులో గవర్నమెంటు ఉద్యోగం. మీ పేరుతో పొలాలూ గట్రా ఉండటం ఎప్పటికయినా దెబ్బే....అందుకని అమ్మాయి పేరుతో నేను కట్నం క్రింద యిచ్చినట్లు కొంటుంటాగా" అన్నాడు.

"అమ్మ కొట్టావురా మామ" అనుకున్నాడు జగన్నాథం.

ఆ తర్వాత మావగారు క్రొత్త బట్టలు తెచ్చి చూపించి "ఎలా ఉన్నాయి?" అన్నాడు.

జగన్నాథం వాటివంక చూడకుండానే "ఏం బట్టలో, వాటి ధరకంటే, కుట్టించటానికి ఎక్కువవుతోంది" అంటూ నవ్వాడు.

రమణయ్య మాట్లాడకుండానే జేబులో నుండి ఓ వంద కాయితం తీసిచ్చి "కుట్టించుకో బాబు" అన్నాడు. జగన్నాథం ఆ కాయితాన్ని తన సహజమయిన స్టైల్లో జేబులోకి పెట్టాడు.

ఆ సమయంలో రత్తమ్మ కూతురికి క్రొత్త చీర చూపిస్తూ, "ఏమమ్మాయ్ విశేష మేమయినా ఉందా?" అంది.

"అదేం లేదు."

"అదేమిటే!" పెదవి విరిచింది నిరాశగా.

"ఇప్పట్లో వద్దనుకొంటున్నారా?...." అనడిగింది తిరిగి.

"అదేం లేదు. ఆయన వెంటనే కావా లంటున్నారు."

"పిల్లలంటే అంతిష్టవా?"

"అదేం కాదు. పిల్లలు పుట్టకుండా ఆపరేషన్ చేయించుకుంటే ఎక్కువ జీతం వస్తుందట"

"అయితే యెంతమందిని కంటారు?" అనుమానంగా అడిగింది.

"ఒక్కరు చాలంట."

"అదేమిటే చోద్యం. అంతగా అయితే ఆ జీత మేదో మీ నాన్న యిస్తాడులే. నువ్వు మాత్రం ఒప్పుకోకు."

"ఆయనే చేయించుకొంటారు."

"అయింది. ముత్తానికి భలే సంబంధం ఏరి కోరి తెచ్చుకొన్నాడు" అనకుండా ఉండలేకపోయింది.

"సర్లే ముందు నీ కడుపు పండనీ" అంటూ లోని కెళ్ళింది.

సాయంకాలం ఆ ఊర్లోకి షికారు వెళ్ళాడు జగన్నాథం. అందరూ రమణయ్య అల్లుడ్ని వింతగా చూడటం మొదలుపెట్టారు. ఆ ఊర్లో ఓ మర్రిచెట్టుంది. ఆ సమయంలో జనం అక్కడికి చేరుకొంటూరు. జగన్నాథం అక్కడకు వెళ్ళాడు. ఆ సరికే ఓ ముసలాయన అక్కడ

కూర్చుని చుట్ట పీల్చటంలో ఆనందాన్ని అనుభవిస్తున్నాడు.

"ఎవరూ....ఓ....నువ్వా .... రమణయ్య అల్లుడివి కదూ" అన్నాడాయన.

సంబోధన విని కోపం వచ్చినా "అవునండి"

"కూర్చో."

కూర్చున్నాడు.

"గవర్నమెంటు ఉద్యోగమేనా?"

"అవును."

"పై డబ్బులు బాగా వస్తాయా?"

"ఏదో లెండి."

"మొత్తంమీద రమణయ్య అదృష్టవంతుడు లే" అన్నాడు తుపుక్కున ఊస్తూ.

"మా మావగారు మీకు బాగా తెలుసా?" గర్వపడుతూ అడిగాడు.

"ఆడి సంగతి తెలియకేంటయ్యా. ఆడికేటి మారాజు."

"అలా అన్నారేమిటి?"

"ఆడి చేయి పెద్దదయ్యా. దానం చేసినా అంతే. పేకాడినా అంతే."

"పేకాడతారా?" ఆదుర్దాగా అన్నాడు.

"పేకా, సల్లే. కూర్చుంటే వారందాకా లేవడు."

"ఇంకేమైనా అలవాట్లున్నాయా?"

"ఏవుంటే ఏవయ్యా. ఆడికి చెల్లుద్ది. ఇంకాడికి అడ్డం యేమిటి? కూతురి పెళ్ళి చేశాడు. ఇంకంతా వైభోగమే" అన్నాడాయన.

ఆ ముసలాడికి ఇద్దరు కొడుకులు. అందులో ఒక్కడూ దగ్గరకు రానీడు. అంచేత ఎవడు పచ్చగా వుంటే వాడి మీద దుమ్ము పోయడం అతని అలవాటు.

జగన్నాథంలో అనుమానం పెరిగి పెరిగి పెద్దదయి పోయింది. ఈ సంబంధం విషయంలో తొందరపడ్డాను అనుకున్నాడు. వీళ్ళు ఇప్పట్లో చావరు. వీడి వాలకం చూస్తుంటే యెవడ్నైనా దత్తుకు తీసుకునేటట్లే ఉన్నాడు. పేకాటలో సొమ్మంతా తగలేస్తే తన గతేం కావాలి. అసలు ఎంతుంది? పెళ్ళికి ముందే తనెందుకు డిమాండ్ చెయ్యలేదా అని ఓ క్షణం బాధపడ్డాడు. అంతా తనదే గదా. మరీ పట్టుబడితే అంతవరకే సరి పెట్టొచ్చు. "ముసలితనంలో మనల్ని ముంచేస్తాడు" అనుకుంటారని ఆలోచించాడే కాని, ఇంత మెత్తగా తన గొంతు కోస్తారనుకోలేదు. దారుణం....కుట్ర.

ముసలాడు యేదో అడుగుతున్నాడు. జగన్నాథం సరిగ్గా సమాధానం చెప్పలేకపోతున్నాడు. ముందు ఆ పొలాలు ...డబ్బులు రాబట్టుకోవాలంటే ఏంచెయ్యాలి? అదే ఆలోచన.

ఆ సమయంలో లక్ష్మి దొడ్లో ఆలోచిస్తూ నడుస్తోంది. తన జీవితంపై జగన్నాథం ప్రభావం గురించి ఆమె తీవ్రంగా యోచిస్తోంది. ఎంత ఆనందంగా గడిచి పోయిందిక్కడ. అక్కడ ఇరుకు గదిలో....ఇరుకు మనసుతో ఏ అనుభూతి లేకుండా ఏం బ్రతుకు!

రాయి తగిలింది. తూలిపడబోయింది.

బలంగా రెండు చేతులు పట్టుకొని నిలిపాయి ఓ క్షణం.

ఓహ్! షాక్! పరవశం! కళ్ళు తెరిస్తే.

ఏ భావంలేకుండా నిలబడ్డ రాముడు.

ఈ క్షణం శాశ్వతమైతే....ఆ గుండెల్లో కరిగిపోతే. ఎంత దురాశ ...ఎంత దురదృష్టం....కళ్ళనుండి జారిన కన్నీటి బొట్లు.

గిరుక్కున వెనక్కి తిరిగింది లక్ష్మి.

మోచేతో ఒక్కసారి మొఖం తుడుచుకున్నాడు రాముడు. చేతికి తగిలింది.

"అయ్యగారు పెంచిన కోళ్ళ గొంతులు తెగాయి. అమ్మాయిగారి గొంతు కూడా కోశారు" అనుకున్నాడు.

ముసలాడు అరుస్తున్నా వినకుండా బయులుదేరాడు. భవిష్యత్ కార్యక్రమం మనసులో రూపం దిద్దుకుంటుంది. తిరిగి ఇంటికెళ్ళేముందు రెండు కోళ్ళను అడిగి మరీ తీసుకెళ్ళాడు, పచ్చడి చేయించుకోవాలంటూ.

రమణయ్య కడుపు మండిపోయింది.

"ఓరేయ్ రాముడూ, వాటన్నింటిని ఏదో రేటుకు ఈ రోజే అమ్మెయ్యరా" అన్నాడు.

"బాబు" రాముడు.

"అవునురా. నా కళ్ళముందే అవి నాశనం కావటం నేను చూడలేను. వెళ్ళు....వాటిని అమ్మెయ్."

"నా మాట వినండి."

"వినను. వెళ్ళు.... వెళ్ళు."

"ఆ పందెం కోడన్నాయినా వుంచుదాం" అన్నాడు రాముడు.

"వద్దు. దాన్ని బ్రతకనివ్వడు. దాన్ని అమ్మెయ్."

"వద్దు బాబు. రేపు సంక్రాంతి వస్తుంది. దాన్ని అమ్మేటం నాకిష్టంలేదు" అని వెళ్ళిపోయాడు. రమణయ్య ఏం మాట్లాడలేకపోయాడు.

9

కోళ్ళన్నీ ఆందోళనగా అరుచుకుంటున్నాయ్.

"ఎక్కడెక్కడికో... యెవరెవరి దగ్గరకో మనల్ని తోలేస్తున్నారు. ప్రశాంతంగా గడిపిన జీవితంలో తుఫాన్ రేగగొట్టారు. భవిష్యత్ కోసం ఆందోళన చెయ్యాలన్న బిడ్డ గొంతు కోశారు. అవి పిల్లలయినా, ముసలివయినా వదలకుండా నాశనం చేశారు. మనుషుల్లో మంచివాళ్ళుండొచ్చు. కానీ అల్లుడనేవాడు ఎంత దారుణంగా ఉంటాడో మనపట్ల బుజువయింది. పుట్టిన ప్రతివారూ చావటం తప్పదు. అయినా ఈ బ్రతుకులు మరీ దుర్భరం. ఏ క్షణాన యేం అవుతుందో తెలియదు. యేం చేస్తాం. మన జీవితాలింతే" అంది తల్లి కోడి.

"అది సృష్టి నడకే, బాబు. మనం ఎన్నెన్ని పురుగుల్ని తినడంలేదు. అప్పుడు జాలిపడ్డామా? అవిమట్టుకు యేడ్చి వుండవా? ఈ రోజు నీకు బాధగా వుందని మనుష లందర్నీ తిట్టెయ్యకు. ఆడుకాకుంటే ఇంకోడు, మరొకడు తింటాడు. నువ్వేం చేస్తావ్. నేనేం చేస్తాను. ముదిరితే కసకసలాడతాం" అంది ముసలికోడి.

"మీ ఇద్దరు చెప్పిందాంట్లో తప్పేంలేదు. మీరు కొట్టుకోవాల్సిన అవసరంలేదు. మీరొక్క విషయం గమనించటంలేదు. మానవుల్లో మంచివారున్నారు. బేవార్సు రకం ఉన్నారు. మన యజమాని ఇంతకాలం మంచిగా వున్నాడు. వాళ్ళ అమ్మాయి మనల్ని ఎంతో ప్రేమగా సాకింది. ఆ అమ్మాయి కళ్ళలో నీళ్ళు మీరు చూశారా? అంటే ఆ అమ్మాయి ఎంతగా బాధలు అనుభవిస్తుందో.

ఈ మనుష్యులు తమలో తామే యింత నిర్దయగా ప్రవర్తిస్తే కోళ్ళమైన మనమీద జాలి ప్రకటిస్తారా. ఈ

జనమే ఇన్ని బాధలు పడుతున్నా నోరు మెదపటంలేదు. వాళ్ళే కదిలి పోరాడలేనిది మనం ఏ ఆధారం చూసుకుని పోరాడతాం? ఏదియేమైనా మనల్ని మనం రక్షించుకోలేం. మనల్ని ఇంతకాలం ప్రేమగా సాకిన ఆ అమ్మాయి జీవితం బాగుపడాలని కోరుకోవాలి. ఈ ఇంటినుండి వెళుతున్న మనకు అదో కనీస బాధ్యత" అందో పిల్లకోడి.

కోళ్ళకు జ్ఞానోదయం కలిగినట్లయింది. ఒక్కసారి అవన్నీ తమకు ప్రేమగా బియ్యపు గింజలు, నీళ్ళు, ఆహారం పెట్టిన లక్ష్మి గుర్తొచ్చి కన్నీరు కార్చాయి. అప్పుడే గూట్లోకి ఓ రాక్షస హస్తం దూసుకొచ్చి వడిసి పట్టుకొని తట్టలో వేయటం ప్రారంభించింది.

ఒక్క పందెంకోడి మినహాయించి మిగతావన్నీ తట్టల్లో చేరిపోయాయ్. పందెంకోడి దుఃఖంతో తలెత్తి చూసింది. తనను కట్టేశారు. అందోళనగా చుట్టూ తిరిగింది.

"మిత్రమా వీడ్కోలు" అరిచేయి పిల్లలంతా, కన్నీటితో.

పందెంకోడి కదిలిపోయింది. ఒక్కసారి గొంతువిప్పి పెద్దగా అరిచింది. నెత్తిమీద జుట్టు మరింత యెర్రగా అయింది.

ఖాళీగా వున్న గూడుచూసి రమణయ్య కడుపులో దేవినట్లయింది.

10

లక్ష్మి చిక్కి శల్యమైపోయింది. జగన్నాథం పద్ధతులు పూర్తిగా మార్చేశాడు. మానసికంగా హింసించే కార్యక్రమంతో పాటు శారీరకంగా హింసించటం కూడా ఆరంభమయ్యింది. లక్ష్మి శరీరంనిండా మానిన

గాయాల గుర్తులు.

"నువ్వెళ్ళి ఆ పొలాలు నా పేర రాయించు" అంటుండేవాడు. ఆ నడుమ ఒకసారి యెలా అయినా "పది వేలు" కావాలని పట్టుబడితే, రమణయ్య యెలాగో తంటాలుపడి తెచ్చిచ్చాడు. అప్పట్నుండీ మరింత విజృంభించిపోయేడు జగన్నాథం. మొత్తం ఆస్తి అంతా రాస్తారా లేదా అంటూ కూర్చున్నాడు. ఈ విషయం పెద్ద గందరగోళం జరిగింది. ఓ పెద్దమనిషి మాధ్యవర్తిత్వం వుంటే రమణయ్య తెగేసి చెప్పాడు.

"పొలాలు అతని పేర పెట్టమనే సమస్యలేదు. అవి మా తర్వాతవాళ్ళకెళ్ళాల్సిందే. మేం చచ్చేదాకా కూడా ఆగలేకపోతే మేమేం చెయ్యలేం" అంటూ.

ఆ పెద్దమనిషి జగన్నాథాన్ని ప్రక్కకు తీసుకెళ్ళి మెత్తగా మందలించాడు కూడా.

"బంగారం గుడ్లు పెట్టే బాతును చంపుకు తింటారంటయ్యా, నీ పిచ్చిగాకుంటే అయినా ఆ సొమ్మంతా వస్తే నువ్వు అనుభవించేదేమిటూ? నాకర్థం కావటంలేదు. జీతం పైన వచ్చే సొమ్మంతా ఏం చేస్తున్నావ్. అంతగా పట్టుబట్టకు గోటితో పోయేదాన్ని గొడ్డలిదాకా తేకు."

జగన్నాథానికి ఆ మాటలు యెంతమాత్రం రుచించలేదు. అప్పుడేం మాట్లాడకపోయినా లక్ష్మిని అన్ని విధాలుగా బాధించటం మొదలుపెట్టాడు.

జగన్నాథంతో లక్ష్మి పూర్తిగా విసిగిపోయింది. భర్తగా ఇంక యెంతమాత్రం గౌరవం ఇవ్వలేకపోతోంది. చాలాసార్లు ఉరిపోసుకు చచ్చిపోవాలనుకుంది. ఎప్పటికప్పుడు అమ్మ నాన్నలు గుర్తుకొచ్చి ఆ కోర్కెను వాయిదా వేసుకుంటూ వస్తుంది. అమ్మవాళ్ళు పెట్టిన

బట్టలు తప్పించి ఒక్క జాకెట్టు కొనుక్కోలేదు. కడుపు నిండా తింటానికిలేదు. ప్రక్క ఎవరితోనైనా మాట్లాడితే అనుమానం. ఒక్క సినిమా లేదు. షికారులేదు. ఎప్పుడన్నా ఆవేశం వస్తే బలవంతంగానే ఆ కార్యక్రమం ముగించుకోవటం... ఆ మురికి....ఆ చూపులు.... ఆ మనిషి రూపం....తలుచుకుంటున్నకొలదీ అసహ్యం... అసహ్యం...అసహ్యం.

అయినా లక్ష్మి కాపురం చేస్తూనే వుంది. రమణయ్య రెండు మూడుసార్లు వచ్చి వెళ్ళినా అమ్మాయి చిక్కిపోవటం గురించి బాధపడ్డాడేగాని, కొడుతున్నాడని మాత్రం లక్ష్మి చెప్పలేదు. బాధలన్నింటిని గుండెల్లోనే దాచుకుంది.

అయితే లక్ష్మి మనసు చెబుతుంది ఇంకా యెక్కువ కాలం అతనితో సంసారం చెయ్యటం కష్టమని. ఆమె ముందు రెండు మార్గాలున్నాయి. ఒకటి చావటం. రెండు విడాకులు. చావటంపట్ల ఇష్టమున్నా తల్లిదండ్రుల్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని అది అసాధ్యం. విడాకులు ఈ విషయంలో వాళ్ళేమంటారో....?

జగన్నాథం ముందూ రెండూ సమస్యలు.

ఈ ఆస్తిని యెలా రాబట్టుకోవాలి? లక్ష్మిని తగలేసి మరో సంబంధం చేసుకుంటే? రెండింటిలోనూ ఇబ్బందులున్నాయి. అందుచేత జగన్నాథంకూడా తొందర పడటంలేదు.

ఇదిలావుండగా సంక్రాంతికి రమ్మని రమణయ్య లెటర్ రాశాడు. అంతకుముందే పోట్లాట జరిగింది. ఆ లెటర్ చూసి తెగించి లక్ష్మి బట్టలు సర్దుకొని వెళ్ళిపోయింది. ఇంటి దగ్గర "ఆయన తర్వాత వస్తారు" అని చెప్పింది.

జగన్నాథం సంక్రాంతికి రాకుంటే..అసలింకెప్పుడూ రాకుంటే బాగుండు ననుకోసాగింది.

కాని సంక్రాంతికి రెండు రోజులముందే జగన్నాథం వచ్చేశాడు. కోళ్ళగూడు బోసిపోయి వుంది. అది చూసి జగన్నాథం ఆగ్రహంతో మండిపోయేడు.

రాముడ్ని పిలిచి "కోళ్ళన్నీ యేమైపోయాయ్?" అనడిగాడు.

"రోగాలొచ్చి చచ్చాయ్" అనేసి వెళ్ళిపోయాడు రాముడు.

ఎందుకు రాముడికి జగన్నాథంమీద అంతులేని కోపంగా వుంది. ఆ జవాబులోని ఆవేశానికి జగన్నాథం కొంతసేపు స్తంభించిపోయేడు. అవన్నీ చచ్చాయంటే నమ్మబుద్ధి కాలేదు. 'అమ్మేసి వుంటారు' అదే జరిగుంటుంది. రేపు పొలాలుకూడా ఇలానే అమ్మేసి యేదో కథ చెబుతారు. ఈ రోజుతో తేల్చెయ్యాలి. తేల్చేస్తాను. ఏ రకంగా తగాదా పెట్టుకుంటే బాగుంటుంది" అంటూ ఆలోచించాడు.

అప్పుడు వినపడిందో కేక.

"కొక్కొరుకో.

పందెం కోడి నిటారుగా నిలబడి పెద్దగా కూసింది. రణరంగంలో యుద్ధభేరిలా వుంది. జగన్నాథం పెదవుల మీద చిరునవ్వు వికృతంగా మెరిసింది.

"ఓరేయ్ రాముడూ" అరిచాడు.

లక్ష్మి కంగారుగా కిటికిలోనుండి చూస్తోంది. ఆ పిలుపును ఇంటిల్లిపాది వింది. ప్రళయమేదో రాబోతున్న సూచనలు బలంగా కన్పించాయ్. రమణయ్యగార్కి ఆవేశమొచ్చినా ఆడపిల్ల తండ్రిగా అణుచుకుంటున్నాడు.

రాముడొచ్చాడు.

"క త్తిపట్టుకురా."

"ఎందుకు?"

"ఆ కోడిని కొయ్యాలి. ముందు పట్టుకురా."

రాముడికామాటలు వింటుంటే కొరడాతో కొట్టినట్లయింది. అయినా లక్ష్మి ముఖం చూసి యేం చెయ్యలేకపోయాడు.

"అది పందెంకోడి."

"అందుకే తింటాను."

"అది కొయ్యటానికి కాదు."

"నువ్వెవ్వడివిరా చెప్పటానికి."

రాముడు గిలగిలలాడేడు.

"పట్టుకుంటావా, లేదా?"

"నేను పట్టుకోను" కోపంగా అన్నాడు.

"ఈ ఇంట్లోంచి పోరా" అరిచాడు.

"ఈ ఇల్లు నీ దయితే పోతాను. అంతేగాని ఆ కోడ్ని కొయ్యటానికి వీల్లేదు" ఖచ్చితంగా చెప్పి నడుచుకుంటూ వెళ్ళాడు.

జగన్నాథం ప్రళయరుద్రుడయ్యాడు.

"చూస్తా. ఈ రోజుతో తేలిపోవాలి. ఆ పుంజును కోసితీరా" అంటూ ముందుకు దూకాడు. దానివెంట పరిగెత్తాడు. పావుగంట గడచినా ఉపయోగం లేకపోయింది. అయినా పట్టుదల విడవలేదు.

పందెంకోడి అలసిపోయి రొప్పుతోంది.

జగన్నాథం అలసి రొప్పుతున్నాడు.

అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ వస్తున్నాడు.

జగన్నాథాన్ని చూస్తుంటే .... తన మిత్రులు గుర్తొ

చ్చారు. లక్ష్మి గుర్తువచ్చింది.

జగన్నాధం దగ్గరకొచ్చాడు.

ఒక్కసారిమీద పడ్డాడు.

అదే క్షణం గాల్లోకి ఎగిరింది పందెంకోడి.

మరుక్షణం "కవ్వ్వ"న గుండెలవిసిపోయే కేక.

కాటానూటిగా వెళ్ళి కంటిలో దిగబడింది.

జగన్నాధానికి ప్రపంచమంతా చీకటిగా వుంది కొంత సేపు.

కనుగ్రుడ్డు వ్రేలాడుతోంది భయంకరంగా. రక్తం వరదలుగా పారసాగింది. క్రిందపడి గిలగిల తన్నుకుంటున్నాడు. ఎర్రటి రక్తం....వ్రేలాడుతున్న కనుగ్రుడ్డు చూసేసరికి ఒక్కసారే భయంతో శరీరమంతా చల్లబడింది. ఆ భ యం తో నే గుండె కొట్టుకోవటం చటుక్కున మానేసింది.

భయంతో....బాధతో బిగుసుకుపోయాడు.

తిరిగి భయంకరంగా "కొక్కొరకో" అంటూ అరిచింది పందెంకోడి.

జగన్నాధం కన్ను శూన్యంలోకి చూస్తోంది.

—:అయిపోయింది:—